

[Ib Thyregod.]

den belastning at skulle afvente en fri processags afgørelse. Vi ved jo, hvorledes de ægteskabelige forhold netop i forbindelse med en ægteskabssag er belastende, hvorledes det, at de bor sammen, kan skabe voldsomme problemer også i forhold til børnene og kan skade børnene, og derfor er det urimeligt, at man skal vente disse 2-3 måneder, før sagen kan indledes som en fri processag. Derfor bør der efter min mening være mulighed for allerede på dette tidspunkt at beskikke en sagfører, således at sagen kan blive gennemført inden for en rimelig tid.

Jeg er klar over, man fra overpræsidiets side har været inde på den tanke, at dette ville medføre, at en række sager, som ellers blev forligt under overpræsidiets behandling, og som ville blive ordnet bevillingsmæssigt, ville gå retssagsvejen. Men det afgørende må efter min opfattelse være, at sagen fremmes bedst muligt, og at man undgår denne for begge parter ubehagelige periode, hvor de stadig bor sammen, hvor børnene også er i hjemmet, og hvor forholdene er meget vanskelige. De kan være særlig vanskelige, hvor der foreligger vold fra den ene ægtefælle over for den anden, og der kan også foreligge andre forhold, der gør situationen så vanskelig, at det næsten er umuligt at vente i en periode på 2-3 måneder, før fri proces sagen kan afgøres. Jeg vil derfor gerne henstille til justitsministeren, at han på ny ser på spørgsmålet om, hvorvidt den af retsplejerådet udtrykte opfattelse alligevel ikke vil være rimelig. Spørgsmålet kan jo drøftes nærmere i det folketingsudvalg, som vel skal nedsættes, eller rettere sagt i det udvalg, som allerede er nedsat til behandling af ægteskabsloven.

Endelig vil jeg også gerne til slut nævne, at man jo fra østre landsrets side har peget på muligheden for delafgørelser i forbindelse med ægteskabssager, specielt med hensyn til samkvemsret, i det omfang man afgør samkvemsretsspørgsmålet i forbindelse med en dom. Dette problem er ikke berørt i for-

bindelse med dette forslag til ændring i retsplejeloven, men også dette spørgsmål med delafgørelser, der vel også ud fra andre synspunkter kan være rimelige, kan jo tages op i udvalget. Der er muligvis allerede i de gældende bestemmelser i retsplejeloven en vis adgang til at gennemføre sådanne delafgørelser.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig på mit partis vegne at anbefale de to lovforslag, som her foreligger.

Rigmor Christensen: Til de foreliggende lovforslag skal jeg tillade mig at anføre følgende.

Sammenhængen mellem separations-, skilsmisse- og omstødsessager og sager, der angår vilkår for samme, er så nær, at det er naturligt, at disse vilkårsager nu gøres til ægteskabssager. Jeg finder det også praktisk, at vilkårene for en separations-, skilsmisse- eller omstødsessag kan appelleres særskilt. Umiddelbart kunne man måske nok have nogle betænkeligheder ved, at parterne kan indgå nyt ægteskab, uanset at der ikke er truffet endelig afgørelse om spørgsmål så vigtige som f. eks. retten til forældremyndigheden, retten til lejlighed eller bodeling. Men man kan vel sige, at der ikke er nogen reel baggrund for disse betænkeligheder, al den stund mennesker frit kan flytte sammen og bo sammen, så længe de har lyst, uden at indgå ægteskab.

Men reglen om, at man nu skal kunne anke vilkårene alene, bringer mig ind på den tanke, om der ikke tiltrænges lovregler i visse tilfælde, hvor separationen eller skilsmissen appelleres samtidig med vilkårene. Jeg skal illustrere det ved et eksempel. En ægtefælle anlægger sag i første instans og får dom for separation eller skilsmisse. Sagen appelleres af den anden ægtefælle, men stadfæstes ved landsretten. Ved skiftet mellem ægtefællerne betragtes landsrettsdommen som den endelige dom, og forholdene her lægges til grund for skiftet. Da der godt kan gå en rum tid mellem underrettsdom og landsrettsdom — alene anke-